

سه شنبه 26 فروردین 1399-20 شعبان 1441-14 آوریل 2020

رحلت عالم بزرگوار و فقیه مجاهد آیت الله "شیخ محمد تقی بافقی" (1325 ش)

رحلت عالم بزرگوار و فقیه مجاهد آیت الله "شیخ محمد تقی بافقی" (1325 ش)، آیت الله شیخ محمد تقی بافقی در حدود سال 1253 ش (1292 ق) در بافق یزد به دنیا آمد. وی پس از طی تحصیلات مقدماتی در یزد، راهی نجف اشرف گردید و از محضر درس آخوند خراسانی، سید محمد کاظم یزدی و سید احمد کربلایی استفاده رای وافر برد. آیت الله بافقی پس از اقامت 19 ساله در نجف، در قم اقامت گزید و به درس و بحث پرداخت. او از افرادی بود که در تهیه مقدمات انتقال آیت الله حاج شیخ عبدالکریم حائری یزدی به قم و تأسیس حوزه علمیه قم، تلاش بسیاری کرد و پس از تأسیس حوزه، معاونت آیت الله حائری را بر عهده گرفت. این فقیه مبارز در جهت جلوگیری از منکرات از هیچ مصیبتی نمی‌هراسید به طوری که بر اثر مخالفت علنی با جریان کشف حجاب و ورود خانواده بی‌شرم و بی‌حجاب پهلوی به حرم حضرت معصومه (س)، در دوم فروردین 1306، توسط شخص رضاخان مورد ضرب و شتم قرار گرفت و سپس سال‌ها در شهر ری در تبعید بود. آیت الله بافقی پس از شنیدن واقعه خونین مسجد گوهرشاد مشهد توسط عمال پهلوی در تیرماه 1314، دچار سکت قلبی شد و برخی از اعضای بدنش آسیب دید. وی پس از فرار و اخراج پهلوی اول به قم بازگشت و سرانجام در 26 فروردین سال 1325 ش برابر با 12 جمادی الاول 1365 ق در 72 سالگی درگذشت و در حرم حضرت معصومه (س) مدفون گردید.

رحلت عالم و فقیه بزرگوار، آیت الله "سید ابوالفضل موسوی تبریزی" (1382 ش)، آیت الله سید ابوالفضل موسوی تبریزی در سال 1314 ش (1354 ق) در تبریز به دنیا آمد و پس از طی دوران دبستان، در سیزده سالگی وارد حوزه علمیه تبریز شد. وی پس از طی دوره مقدمات، در هفده سالگی راهی حوزه علمیه قم گردید و در محضر استادانی همچون آیت الله علی مشکینی و حضرت امام خمینی (ره) به مدارج بالای علمی دست یافت. آیت الله موسوی تبریزی در جریان نهضت اسلامی مردم بر ضد رژیم پهلوی به مبارزات سیاسی پرداخت و در سال 1347 به عضویت جامعه مدرسین حوزه علمیه قم درآمد. ایشان پس از پیروزی انقلاب اسلامی نیز، دو دوره به نمایندگی مجلس شورای اسلامی و سه دوره نمایندگی مجلس خبرگان رهبری را برعهده گرفت و در این سنگرها خدمت نمود. آیت الله موسوی تبریزی همچنین مدتی به عنوان دادستان کل کشور و ریاست دیوان عدالت اداری، مشغول فعالیت بود و منشأ خدمات ارزنده رای گردید. ایشان در سال‌های پایانی عمر خویش به عنوان مشاور عالی قوه قضاییه و عضو مجمع جهانی اهل بیت در خدمت نظام اسلامی حضوری فعال داشت تا اینکه در 26 فروردین 1382 ش برابر با سیزدهم صفر 1424 ق در 68 سالگی دار فانی را وداع گفت و در حرم حضرت معصومه (س) به خاک سپرده شد.

وفات واعظ شریف "سید محمد شیرازی" معروف به "سلطان الواعظین" (1391 ق)، آیت الله سید محمد شیرازی معروف به سلطان الواعظین فرزند حاج سیدعلی اکبر اشرف الواعظین در ذیقعد 1314 ق در تهران متولد گردید. وی پس از فراگیری تحصیلات متوسطه، در خدمت پدر به کرمانشاه رفت و از طریق وعظ و خطابه، به نشر حقایق اسلام و مکتب جعفری پرداخت. سلطان الواعظین برای تکمیل علم و کمال خویش، مسافرت‌های بسیاری به سرزمین‌های اسلامی عراق، سوریه، فلسطین، اردن، مصر و هندوستان داشته و با طوایف بسیاری از یهود، مسیحیت، اهل سنت و برهمنیان و... مناظره داشته است. مناظره‌های معروف سلطان الواعظین شیرازی با دو عالم بزرگ اهل سنت در پیشاور پاکستان به مدت ده شب و هر شب متجاوز از هشت ساعت، توجه‌های همگان را به خود معطوف داشت. از آثار گرانبهائی این عالم و اندیشمند مسلمان می‌توان به کتب شب‌های پیشاور، صد مقاله‌های سلطانی و گروه رستگاران اشاره کرد. سلطان الواعظین در شعبان سال 1391 ق برابر با مهر 1350 ش در 77 سالگی در تهران وفات یافت و پس از تشییع با شکوه، در مقبره‌های ابوحنسین در شهر قم به خاک سپرده شد.

وفات عالم حلی، ملا محمد کاشانی (1333 ق)، آخوند ملا محمد کاشانی (کاشی) فقیه حکیم، عارف شیعه و مدرس بزرگ فلسفه صدرالمآلهین. اوایل در کاشان زندگی می‌کرد و بعد در اصفهان ساکن مدرسه صدر شد. تحصیلات علوم خود را در معقول و منقول، به حد کمال رساند، آنقدر که ماندنش در آن زمان بی نظیر بود، در سال 1286 هـ ق، در مدرسه صدر اصفهان، علاوه بر فقه، اصول و حکمت، در ادبیات عربی و فارسی و ریاضیات تبحر داشت و مدرس آنجا شد. ملا محمد، معاصر حکیم بزرگ "جهانگیرخان قشقائی" بود. جاذبه درس او که فلسفه را با عرفان آمیخته بود و انس با جهانگیرخان، علاقمندان به فلسفه، به ویژه فلسفه صدرایی را از شهرهای دور و نزدیک و حتی از کشورهای دیگر به اصفهان کشاند و در محضر درس او، شاگردان بسیاری حکمت آموختند و به کمال رسیدند. این فقیه بزرگوار و عارف حکیم، روز شنبه 20 شعبان سال 1333 هـ ق در اصفهان در سن 90 سالگی از دنیا رحلت کرد. وصیت کرده بود که مرا در بیابانی به خاک بسپارید که فقرا را دفن می‌کنند. او را در گورستان تخت فولاد اصفهان به خاک سپردند و آن خاک پاک، به برکت او در مدت چند سال تکیه ای آباد شد. تولد "کریستین هوینگنس" فیزیک‌دان و ریاضی‌دان بزرگ هلندی (1629م)

تو، "آبراهام لینکلن"، شان دهم، رئیس جمهور آمریکا، در 12 فوریه سال 1809م در ایالت ایلینوی در خانواده‌ای فقیر به دنیا آمد. وی پس از طی تحصیلات مقدماتی، در رشته حقوق به تحصیل پرداخت و از آن پس به وکالت روی آورد. مدت زمان زیادی طول نکشید که لینکلن به یکی از بزرگ‌ترین وکلای ایالت خود تبدیل شد و از آن به بعد وارد فعالیت‌های سیاسی گردید. او در سال 1847م به نمایندگی کنگره آمریکا انتخاب شد و طی ده سال بعد به دلیل صراحت لهجه و خطابه‌های سیاسی مهم، در سراسر آمریکا به شهرت رسید. لینکلن در این خطابه‌ها سخن از بشر دوستی می‌گفت و علیه تبعیض‌های نژادی انتقاد می‌کرد. وی در نهایت در مبارزات انتخابات ریاست جمهوری آمریکا شرکت کرد و در سال 1861م به این مقام دست یافت. در این زمان، میان مردم جنوب و شمال آمریکا بر سر برده‌ها، فروشی نژاد در گرفت و به صورت جنگ خونینی درآمد. لینکلن به محض روی کار آمدن، مبارزات شدید خود را علیه تبعیضات نژادی آغاز نمود و از آرمان خود عقب نشینی نکرد. او در آغاز این جنگ‌های داخلی که به جنگ‌های انحصال مشهورند، پی‌درپی شکست می‌خورد ولی با نیروی تدبیر و شکیبایی خود، دشواری‌ها را به تدریج از سر راه برداشت تا اینکه با صدور اعلامیه آزادی بردگان، وعده آزادی همیشگی برده‌ها را در سراسر آمریکا از تاریخ اول ژانویه 1863م اعلام کرد. پس از این اعلامیه، جنگ‌های داخلی آمریکا شدت یافت ولی با مقاومت لینکلن، این قانون تصویب شد و بردگی در سراسر آمریکا لغو گردید. او هم‌چنین علاوه بر طرح ایجاد راه آهن سراسری آمریکا، نزدیک به 240 میلیون هکتار زمین‌های خالصه را نیز به کشاورزان واگذار نمود. آبراهام لینکلن سرانجام تنها چند روز پس از پایان جنگ‌های انحصال، در 14 آوریل 1865م و در حالی که دور دوم از دوران ریاست جمهوری خود را می‌گذراند، توسط یکی از طرفداران بردگی در 56 سالگی به قتل رسید. آبراهام لینکلن را در تاریخ آمریکا به عنوان فردی می‌شناسند که با نظام برده‌داری و اسارت سیاه‌ها، پوستان به مبارزه برخاست. این برداشت همه مورخین است، اما تمامی مورخین، در زمینه علت مبارزه با برده‌داری توسط لینکلن نظر واحدی ندارند. بعضی از آنها، همسو با تبلیغات آمریکایی‌ها، این اقدام را یک حرکت معنوی در جهت بازگرداندن حقوق اجتماعی و انسانی سیاهان می‌دانند و بعضی دیگر که بی‌طرفانه‌تر به حقایق می‌نگرند، اصل مبارزه با برده‌داری را یک حرکت حساب شده برای جلب اعتماد و پشتیبانی قشر عظیم سیاهان آمریکا و به دست آوردن آراء موافق آنها در مواقعی که به وجودشان نیاز باشد، می‌دانند. (رک: 9 آوریل)

درگذشت "چارلز ساندروز پیرس"، فیلسوف آمریکایی و مؤسس مکتب اصالت عمل (1914م) چارلز ساندروز پیرس، فیلسوف و متفکر آمریکایی در نیمه سپتامبر 1839م در ایالت ماساچوست آمریکا به دنیا آمد. وی پس از طی تحصیلات خود، در فلسفه صاحب نظر شد، ولی چون مردی گمنام بود، او را برای تدریس فلسفه در دانشگاه‌ها شایسته نمی‌دانستند. پیرس پس از چندی مکتب فلسفی اصالت عمل را ایجاد کرد که بر اساس آن جنبه ما بعد طبیعی فکر، از اعتبار می‌افتد. هم‌چنین با پیشرفت اختراعات، حقیقت، عوض می‌شود و حقیقت هر قضیه از روی تطبیق آن با نتایج تجربی و فواید عملی حاصل از آن به دست می‌آید. ساندروز فیلسوف شکاکی بود که خویشتن را جایز الخطا می‌خواند، زیرا معتقد بود که ممکن است بسیاری از افکار وی در معرض خطا و لغزش باشد. پیرس می‌گفت: "من آدمی هستم که منتقدان، هیچ وقت از او سخن خوبی نخواهند گفت." از آن جا که فلسفه اصالت عمل لغزش‌پذیر او، حقیقت را نسبت به زمان و مکان، تغییرپذیر می‌دانست، وی را بر آن می‌داشت که به هر نظر فلسفی تا زمانی که حقیقت آن به محک تجربه، به ثبوت نرسیده است، به دیده شک و تردید بنگرد. فلسفه اصالت عمل پیرس، پس از چندی مورد توجه فلاسفه و اندیشمندان بسیاری قرار گرفت و در سالیان بعد، افراد زیادی از این فلسفه، تأثیر پذیرفتند و آن را به اوج رساندند. چارلز ساندروز پیرس سرانجام در 14 آوریل 1914م در 75 سالگی درگذشت.

کریستین هوینگنس فیزیک‌دان و ستاره‌شناس هلندی در 14 آوریل 1629م در لاهه پایتخت هلند به دنیا آمد. وی پس از طی تحصیلات متوسطه وارد دانشگاه شد و در ریاضیات به تحصیل پرداخت. هوینگنس پس از چندی به اخترشناسی روی آورد و چون وسایل و ابزار او کهنه و غیرقابل استفاده بودند، تصمیم گرفت که عدسی‌های دوربین خود را به تنهایی بسازد. او با تغییرات تازه و جالبی که در دوربین نجومی داد موفق شد هاله ناشناخته‌ها را که دور سیاره زحل را گرفته و پیش از این، گالیله از آن نامبرده بود، کشف کند و ثابت کرد این هاله به شکل حلقه پهن و بزرگی سیاره زحل را در برگرفته است. هوینگنس هم‌چنین ساعت پاندولی را اختراع کرد و با توصیف کار آن به شهرت زیادی رسید. با اختراع این ساعت در سال 1657م، مدت زمان حرکت ستارگان و خورشید برای نخستین بار معلوم شد و هم‌چنین از این ساعت در امور کشتیرانی و دریانوردی استفاده گردید. با این حال ساختمان ساعت پاندولی کامل نبود و جاذبه زمین از دقت آن می‌کاست. هوینگنس برای رفع این مشکل تحقیقات زیادی انجام داد و پس از مدت‌ها مطالعه درباره مکانیزم‌های مختلف، فنر ماریچی ساعت را ساخت. هوینگنس علاوه بر اختراع ساعت پاندولی، پژوهش با ارزشی روی پدیده نور انجام داد و نظریه‌ای نیز مطرح نمود. بر اساس این نظریه، نور از موج‌های زیادی تشکیل شده و این موج‌ها را می‌توان به موج‌های صوتی یا موج‌های روی آب تشبیه کرد با این تفاوت که موج‌های نورانی برخلاف موج‌های صوتی می‌توانند از خلاء عبور کنند. این نظریه در آن زمان بحث‌های فراوانی را برانگیخت، با این حال نظریه هوینگنس در حدود دویست سال به دست فراموشی سپرده شد تا اینکه بعدها ثابت شد که این نظریه به حقیقت نزدیک‌تر و درک آن آسان‌تر است.

هرچند امروزه دانشمندان پی برده‌اند که نور هم دارای خاصیت موجی است و هم ذره‌ای، و این دو هرگز نمی‌توانند از هم جدا باشند. شهرت هویگنس فقط به خاطر نظریه‌اش درباره ماهیت امواج نور نیست. او اخترشناس برجسته‌ای بود و اسباب‌ها و دستگاه‌های نوری زیادی را اختراع کرد که اختراع میکرومتر یا ریزسنج برای اندازه‌گیری قطر ظاهری سیارات از آن جمله است. وی هم‌چنین ماشین فشار هوا و میزان ال‌هوا را نیز تکمیل کرد و برای اولین بار، با هواسنج، ارتفاعات را اندازه‌گیری نمود. کریستین هویگنس سرانجام در سال 1695م در 66 سالگی درگذشت.